

Apkrāpj cilvēkus arī Latvijā!

Informācijas avots: 2013. gada 21. marta raksts portālā: <http://www.kasjauns.lv/lv/zinas/112509/latvija-interneta-apkrapi-simtiem-cilveku-piesmauktajiem-kauns-par-naivumu>. Rakstu komentē Valsts policijas Kibernetizēgumu apkarošanas nodaļas priekšnieks Aleksandrs Buko un citi Valsts policijas darbinieki.

Latvijā internetā ik gadu tiek apkrāpti simtiem cilvēku, no viņiem izkrāpjot tūkstošiem latu, solot lētas ekskluzīvas preces, lielus vinnestus neesošās loterijās un ātri iegūstamus kredītus. Tikai neliela daļa apkrāpto vērsas policijā, jo kaunas par savu lētticību un bieži vien zaudējums ir salīdzinoši neliels.

Gada laikā policijā vērsas ap 200 cilvēku, kuriem izkrāptas ievērojamas naudas summas – gan nepiegādājot dažādas pasūtītās preces, gan solot lielus laimestus, ja viņi solītājiem pārskatīs salīdzinoši nelielu priekšapmaksu. Pēc naudas nosūtīšanas cilvēks tā arī neko nesaņem un paliek ar garu degunu. Lielākā daļa apkrāpto policijā nevēršoties, jo uzskata, ka zaudējumi nav tik lieli, to nedara kauna dēļ vai arī necerot zaudējumus atgūt.

Kolektīvais ārprāts: miliona solītājs sievieti piespiež pārdod mājokli un atstāj bez nekā

Valsts policijas Kibernetizēgumu apkarošanas nodaļas priekšnieks Aleksandrs Buko „Latvijas Avīzei” stāsta, ar kādiem krāpniecības gadījumiem internetā policistiem ir nācies sastapties:

„Skaidrs, ka visi nekad nebūs krāpnieki. Bieži vien cilvēki viens otram emocionāli uzticas un ir laimīgi. Bet, ja es tā vienkārši, piemēram, pārskaitu 300 latus par kažoku, redzot to tikai bildītē un nesaņemot nekādas garantijas, tad jāsaprot, ka riskēju.

Kāds dārgu pulksteņu tirgotājs aizsūtīja 20 000 latu vērtu laikrādi pircējam uz Angliju tikai pēc solījuma internetā, ka dabūs naudu. To viņš gaida joprojām.

Pirms trijiem gadiem ļoti traki izgāja kādai kundzei no provinces, kura no Francijas saņēma ziņu, ka loterijā vinnējusi miljonu. Sākumā sieviete gan nekrita eiforijā, aizbrauca pie draugiem juristiem Rīgā. Un tad notika kaut kas tāds, ko nosauktu par kolektīvo ārprātu. Draugi juristi, apskatījuši sievietei piesūtītos dokumentus, atzina tos par īstiem un apsveica ar laimestu. Sieviete piezvanīja no Francijas kāds vīrietis, kas arī apsveica ar laimestu. Bija jānokārto tikai dažas formalitātes, jāsamaksā par tulkošanu, nodoklis un jāatver bankā konts. Sākumā prasītā naudas summa bija niecīga. Ar vīrieti no Francijas notika vairākas telefonsarunas, dažas pat divu stundu garumā. Pamazām vīrieša laipnību nomainīja sakāpinātas emocijas, sak, mēs tā pūlamies, lai jūs saņemtu miljonu, bet pati neko nedarāt, lai to paņemtu, mums vieni izdevumi, jums – tikai šaubas. Pa sarunu laiku arī nepieciešamā naudas summa, lai tiktu pie miliona, bija augusi. Beigu beigās sieviete pārdeva par 50 000 latu savu mājokli, samaksāja francūzim prasīto un aizbrauca uz Franciju pēc sava miliona. Sievietes ilūzijas sabruka bankā pie lodziņa: tur neviens nezināja ne par vinnestu, ne loteriju, tur nestrādāja arī vīrietis, kas bija veicis krāpnieciskās manipulācijas.”

Jaunā krāpniece Aija no Ludzas tiks izsludināta starptautiskā meklēšanā

Pašlaik policija izmeklē kādas 23 gadus vecās ludzānietes Aijas lietu, kuru, kā apgalvo viņas vecāki, šobrīd strādā par oficianti Grieķijā. Pats par sevi šajos laikos ikdienišķs fakts, ja vien neņem vērā, ka pret jauno sievieti ierosināta krimināllieta par krāpšanu internetā un tuvākajā laikā viņa tiks izsludināta starptautiskā meklēšanā, raksta „Latvijas Avīze”.

Aija dažādos interneta portālos piedāvājusi preces, prasot iepriekšēju samaksu. Kad nauda saņemta, prece pircējam nosūtīta netiek. Pērn bijuši vairāk nekā desmit krāpniecības gadījumi par vairāk nekā tūkstoti latu. Vairākas krāpniecības bijušas arī iepriekš, par ko Aija saukta uz policiju, sodīta, taču ne ar brīvības atņemšanu.

Jaunā sieviete „apkalpojusi” visu Latviju. Piedāvājusi lielākoties drēbes, arī sadzīves mantas, pat naudas aizdevumu. Runājusi un rakstījusi atraisīti un draudzīgi, neslēpjoties aiz trešajām personām vai svešiem vārdiem. Kāds siguldietis joprojām gaida treniņtērpu par 28 latiem, daugavpiliete – jaciņas par 34 latiem, ventspilniece – kažokādas vesti par 65 latiem. Bijuši arī lielāki pasūtījumi. Kāds olainietis uzķēries uz 300 latus vērtā kažoka piedāvājumu pēc fotogrāfijas, bet kādam rīdziniekam ļoti vajadzēja 60 000 latu aizdevumu, par kuru viņš Aijai aizsūtījis 284 latus.

„Man grūti ielīst Aijas galvā, varbūt viņu pārņēmusi kaut kāda zagšanas mānija,” saka Ludzas kriminālpolicijas nodaļas inspektors Edgars Katkevičs. „Krāpšanas shēma ir ļoti vienkārša. Piedāvā neesošu preci un tik saņem naudu. Aija ne reizi nevienam neko nav aizsūtījusi. Ļoti labi raksta un arī atrakstās, kad cilvēki sāk uztraukties, atvainojas, čaviņojas. Iziet no mana kabineta, un vēlāk es konstatēju, ka jau tajā pašā dienā parādās internetā ar kārtējo preces piedāvājumu! Pazīstu Aijas vecākus. Ļoti kārtīgi. Vienīgais bērns ģimenē, noteikti nedzīvo nabadzīgi. Patiešām grūti saprast...”

Policija aicina nebūt lētticīgiem

Policijas redzeslokā šādi un līdzīgi krāpšanas gadījumi nonāk aizvien biežāk, tādēļ iedzīvotāji aicināti būt uzmanīgiem, un pirms pārskaita naudu nepazīstama cilvēka kontā, vismaz izvērtēt, vai šī persona ir uzticama, piemēram, ievadot viņa tālruņa numuru, vārdu, uzvārdu kādā no interneta meklēšanas programmām un tādējādi mēģinot pārliecināties, vai šis cilvēks ir godīgs un saistības pildīgs, vai vārds atbilst fotogrāfijai un tamlīdzīgi.

Policija brīdina par izplatītākajiem cilvēku apkrāpšanas veidiem internetā. Tie ir:

- Vispirms pieprasa naudu, bet preci neaizsūta.
- Vispirms pieprasa preci, bet naudu neaizsūta.
- Piedāvā naudu par starpniecības pakalpojumu mantojuma vai kāda cita veida naudas ieguvē.
- Jāsamaksā par laimestu loterijā.
- Jāsamaksā par iekārtošanu darbā.
- Jāsamaksā par tuvinieka it kā pretlikumīgu nodarījumu.